

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd — RP 90/2023 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor och av protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget samt lagar i anslutning till dem

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor och av protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget samt lagar i anslutning till dem (RP 90/2023 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Utrikesutskottet (UtUB 2/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har

godkänt avtalet och protokollet i proposition RP 90/2023 rd.

Beslutet om godkännande har fattats med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Lagförslag 1 och 2 i proposition RP 90/2023 rd har godkänts utan att lämnas vilande genom ett beslut som har fattats med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som anges i 95 § 2 mom. i grundlagen, föreskrivs:

1 §

Bestämmelser som hör till området för lagstiftningen

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i London den 19 juni 1951 mellan parterna i nordatlantiska fördraget ingånga avtalet om status för deras styrkor ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Behörighet att besluta om utövande av domsrätt

De i artikel VII.3 c i avtalet avsedda besluten om utövande av domsrätt och beslut om att i samband med det göra, inte göra eller avsluta en förundersökning i Finland fattas av riksåklagaren.

Underrättelser och begäranden i enlighet med i 1 mom. nämnda artikel VII.3 c lämnas och motas av riksåklagaren.

3 §

Finska myndigheters rätt att gripa och anhålla på begäran av den sändande staten

Den behöriga myndigheten i Finland kan i en i artikel VII.5 a i avtalet avsedd situation gripa och anhålla en medlem av den sändande statens styrkor eller av dess civila komponent, eller en anhörig till en sådan medlem, på begäran av den sändande statens behöriga myndighet med anledning av dess utredning av eller väckande av åtal för brott också när det gäller en gärning som enligt den sändande statens lagstiftning är straffbar, även om gärningen inte är straffbar enligt finsk lag.

I artikel VII.5 a avsedd hjälp vid gripande och anhållande lämnas inte, om det i den lagstiftning om internationell rättslig hjälp i brottmål som i tillämpliga delar tillämpas på staten i fråga ingår en sådan grund för vägran som hindrar lämnande av rättslig hjälp i brottmål.

Riksåklagaren ska underrättas om gripandet och anhållandet

4 §

Överlämnande av en person till en behörig myndighet i den sändande staten

Helsingfors tingsrätt fattar beslut om i artikel VII.5 a i avtalet avsett överlämnande av en medlem av den sändande statens styrkor eller av dess civila komponent, eller en anhörig till en sådan medlem, till den sändande statens behöriga myndighet med iakttagande i tillämpliga delar av på

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd

staten i fråga tillämplig lagstiftning om utlämning för brott, när denna behöriga myndighet med anledning av utredning av eller väckande av åtal för brott har lämnat en begäran. Överlämnandet av en person kan också grunda sig på en gärning som avses i 3 § 1 mom. På behandlingen av ärendet tillämpas i tillämpliga delar vad som i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) föreskrivs om förfarandet samt om gripande och tagande i förvar.

5 §

Behörighet att lämna begäran om överlämnande av en person till myndigheterna i Finland

I en situation som avses i artikel VII.5 a i avtalet får riksåklagaren lämna en begäran till myndigheterna i den sändande staten om att en person ska överlämnas till de behöriga myndigheterna i Finland.

6 §

Behörighet att underrätta den sändande staten om anhållande

En underrättelse enligt avtalets artikel VII.5 b om anhållande av en person ska lämnas till den sändande statens myndigheter av riksåklagaren.

7 §

Finska myndigheters behörighet att bistå vid behandling av brottmål

De behöriga myndigheterna i Finland ska på det sätt som avses i artikel VII.6 a i avtalet bistå de behöriga myndigheterna i den sändande staten med iakttagande i tillämpliga delar av den lagstiftning om internationell rättslig hjälp i brottmål som tillämpas på staten i fråga.

8 §

Behörighet att underrätta den sändande staten om behandling av brottmål

En underrättelse enligt avtalets artikel VII.6 b om behandling av brottmål ska lämnas till den sändande statens myndigheter av riksåklagaren.

9 §

Förlängning av tidsfristen enligt tvångsmedelslagen

Den tid inom vilken yrkande om häktning av en anhållen ska tas upp enligt 3 kap. 5 § 1 mom. i tvångsmedelslagen (806/2011) ska förlängas med den tid som har använts för transporten av den anhållne från den mottagande statens territorium till Finland eller för domstolsledamöternas resa från Finland till den mottagande statens territorium.

Riksdagens svar RSV 10/2024 rd

10 §

Behörig domstol

Helsingfors tingsrätt är domstol enligt 5 § i militära rättegångslagen (326/1983) och Helsingfors hovrätt enligt 6 § i den lagen när Finland i enlighet med artikel VII.1 a i avtalet är verksamt på den mottagande statens territorium.

Domstolen kan vid behov sammanträda på den mottagande statens territorium.

11 §

Verkställighet av fängelsestraff

Trots vad som föreskrivs i 3 § 2 mom. i lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder (21/1987) kan ett fängelsestraff som påförs av den sändande statens myndigheter med stöd av artikel VII.1—3 i avtalet verkställas i Finland i enlighet med den lagen, även om den dömda inte är finsk medborgare eller den dömda saknar hemvist i Finland.

12 §

Avstående från ersättningsanspråk

Det belopp som avses i artikel VIII.2 f i avtalet och som när det underskrids innebär att Finland avstår från att framställa ersättningsanspråk är för Finlands del 567 euro.

13 §

Försvarmaktens behörighet att ställa ett område till den sändande statens förfogande

Försvarmakten kan på ett område som den förfogar över ställa sådana platser till den sändande statens förfogande som avses i artikel VII.10 a i avtalet.

14 §

Bestämmelser som inte hör till området för lagstiftningen

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Ikraftträdande

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lag

om protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som anges i 95 § 2 mom. i grundlagen, föreskrivs:

1 §

Bestämmelser som hör till området för lagstiftningen

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Paris den 28 augusti 1952 upprättade protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Behörighet att besluta om utövande av domsrätt

I enlighet med artikel 2 och artikel 4.1 a i protokollet fattas de i artikel VII.3 c i det i London den 19 juni 1951 mellan parterna i nordatlantiska fördraget ingånga avtalet om status för deras styrkor (FördrS /) avsedda besluten om utövande av domsrätt och beslut om att i samband med det göra, inte göra eller avsluta en förundersökning i Finland av riksåklagaren.

Underrättelser och begäranden i enlighet med i 1 mom. nämnda artikel VII.3 c lämnas och motas av riksåklagaren.

3 §

Finska myndigheters rätt att gripa och anhålla på begäran av den sändande staten

Den behöriga myndigheten i Finland kan i enlighet med artikel 2 i protokollet i en i artikel VII.5 a i avtalet avsedd situation gripa och anhålla en medlem av den sändande statens styrkor eller av dess civila komponent, eller en anhörig till en sådan medlem, på begäran av den sändande statens behöriga myndighet med anledning av dess utredning av eller väckande av åtal för brott också när det gäller en gärning som enligt den sändande statens lagstiftning är straffbar, även om gärningen inte är straffbar enligt finsk lag.

I artikel VII.5 a i avtalet avsedd hjälp vid gripande och anhållande lämnas inte, om det i den lagstiftning om internationell rättslig hjälp i brottmål som i tillämpliga delar tillämpas på staten i fråga ingår en sådan grund för vägran som hindrar lämnande av rättslig hjälp i brottmål.

Riksåklagaren ska underrättas om gripandet och anhållandet.

Riksdagens svar RSV 10/2024 rd

4 §

Överlämnande av en person till en behörig myndighet i den sändande staten

Helsingfors tingsrätt fattar i enlighet med artikel 2 i protokollet beslut om i artikel VII.5 a i avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor avsett överlämnande till den sändande statens behöriga myndighet, med iakttagande i tillämpliga delar av på staten i fråga tillämplig lagstiftning om utlämning för brott, när denna behöriga myndighet med anledning av utredning av eller väckande av åtal för brott har lämnat en begäran. Överlämnandet av en person kan också grunda sig på en gärning som avses i 3 § 1 mom. På behandlingen av ärendet tillämpas i tillämpliga delar vad som i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) föreskrivs om förfarandet samt om gripande och tagande i förvar.

5 §

Finska myndigheters behörighet att bistå vid behandling av brottmål

I enlighet med artikel 2 i protokollet ska de finska behöriga myndigheterna på det sätt som avses i artikel VII.6 a i avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor bistå de behöriga myndigheterna i den sändande staten med iakttagande i tillämpliga delar av den lagstiftning om internationell rättslig hjälp i brottmål som tillämpas på staten i fråga.

6 §

Bestämmelser som inte hör till området för lagstiftningen

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Ikraftträdande

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd

Lag

om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 1 mom. 10 punkten, sådan den lyder i lag 601/2001,
som följer:

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

10) överföring till eller från Finland, införsel, utförsel, tillverkning, reparation, modifiering och innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som hör till en främmande stats väpnade styrkor, om

a) verksamheten omfattas av avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (FördrS /), protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget (FördrS /), avtalet mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (FördrS 65/1997) eller dess andra tilläggsprotokoll (FördrS 73/2005),

b) verksamheten grundar sig på ett internationellt fredsbevarande uppdrag,

c) tillstånd för verksamheten har beviljats med stöd av territorialövervakningslagen (755/2000),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 1 § i lagen om statens skadeståndsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens skadeståndsverksamhet (978/2014) 1 § 1 mom. och 1 § 2 mom. 1 punkten som följer:

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på handläggning av skadeståndsanspråk mot staten, om anspråket grundas på ett fel eller en försummelse som en statlig myndighet har begått eller på verksamhet för vilken staten svarar oberoende av uppsåt eller vårdslöshet. Denna lag tillämpas också på av tredje parter ställda ersättningsanspråk som finska staten har förbundit sig att handlägga med stöd av ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller internationella militära högkvarter. När det är fråga om ersättning som grundas på en dom som Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har meddelat, på förlikning vid nämnda domstol enligt artikel 39 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 19/1990) eller på en dom eller ett beslut som något annat internationellt rättskipnings- eller undersökningsorgan har meddelat, tillämpas lagen dock bara på betalningen av ersättning av statsmedel.

Denna lag tillämpas inte på skadeståndsanspråk mot justitiekanslersämbetet eller riksdagens justitieombudsmans kansli och inte heller på handläggning av anspråk på ersättning som grundas på sak- eller förmögenhetsskada och gäller

1) sådana skador på fastigheter som uppkommit i Försvarsmaktens verksamhet eller skador som uppkommit vid militär krishantering eller skador som härrör från det internationella samarbete, den övningsverksamhet eller den övriga internationella verksamhet som Försvarsmakten har i utlandet,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 24 § i bilskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bilskattelagen (777/2020) 24 § som följer:

24 §

Fordon som är fria från skatt på basis av ett internationellt avtal

Fria från bilskatt är fordon som

1) försedda med särskilda registreringsskyltar är avsedda för officiellt bruk av främmande makters diplomatiska beskickningar och andra beskickningar i samma ställning eller utsända konsulers konsulat i Finland eller för privat bruk av diplomatiska representanter, utsända konsu-

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd

ler eller administrativ och teknisk personal av utländsk nationalitet vid nämnda beskickningar och familjemedlemmar som hör till deras hushåll, enligt vad som föreskrivs i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 4/1970) och Wienkonventionen om konsulära förbindelser (FördrS 50/1980),

2) är avsedda att användas av Europeiska unionens institutioner i Finland eller användas och ägas av de anställda vid dessa institutioner som kommer till Finland, om den anställda har varit stadigvarande bosatt någon annanstans än i Finland,

3) är avsedda att ägas och användas av en aktör eller person som med stöd av något annat än i 1 punkten avsett internationellt avtal är befriad från bilskatt.

Utrikesministeriet avgör om förutsättningar enligt de konventioner som nämns i 1 mom. 1 punkten föreligger.

Ett fordon som avses i 1 mom. 1 eller 2 punkten får inte utan att skatt betalas säljas, hyras ut eller på något annat sätt överlätas eller vederlagsfritt överlämnas för användning till någon annan än en till motsvarande skattefritt fordon berättigad beskickning eller person förrän tre år har förflutit från den dag då fordonet registrerades för ändamålet i fråga. Om en person som avses i nämnda punkter flyttar från Finland innan den i detta moment föreskrivna tiden har löpt ut och i Finland säljer ett fordon som har varit i hans eller hennes bruk, ska i skatt betalas en trettiosjätte del för varje hel eller ofullständig månad som återstår av tiden.

Ett fordon som avses i 1 mom. 3 punkten får inte utan att skatt betalas säljas, hyras ut eller på något annat sätt överlätas eller vederlagsfritt överlämnas för användning på annat sätt än enligt de förutsättningar och begränsningar som nämns i avtalet i fråga.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) en ny 2 a § som följer:

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 a §

Avgränsning av tillämpningsområdet

Denna lag ska inte, med undantag för 9 §, tillämpas på en person som är anställd hos en främmande stats stridskrafter och som omfattas av ett sådant avtal om styrkornas status som är bindande för Finland, när personen producerar veterinärtjänster för sina egna eller en annan främmande stats stridskrafter eller för Försvarsmakten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till körkortslagen (386/2011) en ny 58 a § som följer:

58 a §

Körkort, körtillstånd och militära körtillstånd utfärdade i en stat som deltar i militärt försvarssamarbete

Ett körkort, körtillstånd eller militärt körtillstånd som avses i ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller militära internationella högkvarter ger rätt att i Finland köra sådana motor-drivna fordon, sådana fordon inom Försvarsmakten eller sådana internationella militärfordon som motsvarar den körkortskategori som anges på körkortet eller körtillståndet.

Ett giltigt körkort, körtillstånd eller militärt körtillstånd som i någon annan stat som deltar i militärt försvarssamarbete än en sådan stat som är avtalsslutande part i ett i 1 mom. avsett avtal utfärdats till en person som sänts ut till Finland ger rätt att i Finland köra sådana fordon inom Försvarsmakten eller sådana internationella militärfordon som motsvarar den körkortskategori som anges på körkortet eller körtillståndet.

Närmare bestämmelser om framförande av fordon inom Försvarsmakten och internationella militärfordon med stöd av körkort, körtillstånd och militära körtillstånd som avses i 1 och 2 mom. får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 28 § 2 punkten i lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transportservice (320/2017) 28 § 2 punkten, sådan den lyder i lag 562/2020,
som följer:

28 §

Undantag från yrkeskompetenskrav på lastbils- och bussförare

Föraren behöver dock inte yrkeskompetens, om

2) fordonet används av polisen, räddningsväsendet, en läroanstalt som svarar för utbildning inom räddningsbranschen, den prehospitla akutsjukvården, Försvarmakten, en främmande stats stridskrafter, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet för transporter som hänför sig till deras uppgifter,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till fordonslagen (82/2021) en ny 127 §, i stället för den 127 § som upphävts genom lag 493/2023, som följer:

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd

127 §

Tillfällig användning av fordon som avses i ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller internationella militära högkvarter

En person som avses i ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller internationella militära högkvarter och som tillfälligt vistas i Finland får under en i avtalet avsedd vistelse använda ett fordon som personen fört in i landet och som är registrerat i en avtalsslutande stat.

När ett fordon används i Finland i de situationer som avses i denna paragraf är det som föreskrivs i 125 § 3 mom. 1, 3 och 4 punkten och 125 § 4 mom. en förutsättning för användningen.

Den som framför ett fordon ska för den myndighet som övervakar trafiken på begäran visa upp ett tillstånd till tillfällig införsel som bevis på tillfällig användning i enlighet med denna paragraf samt ett bevis på att de förutsättningar som anges i 125 § 3 mom. 1, 3 och 4 punkten är uppfyllda.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) en ny 3 b § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 b §

Rätt för personer som är i en främmande stats stridskrafter tjänst att utöva reglerade hälso- och sjukvårdsyrken i Finland

Denna lag tillämpas inte på en person som är i en främmande stats stridskrafter tjänst och omfattas av ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller internationella militära högkvarter, när personen som en del av Finlands militära försvarssamarbete i Finland utövar ett reglerat hälso- och sjukvårdsyrke vid tillhandahållande av hälso- och sjukvård till sina egna eller en främmande stats stridskrafter styrkor eller civila personal samt deras anhöriga eller till personer som är i Försvarsmaktens tjänst. Den som är i en främmande stats stridskrafter tjänst har dock då inte

Riksdagens svar RSV 10/2024 rd

rätt att använda en reglerad yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

I andra fall än de som avses i 1 mom. tillämpas bestämmelserna i denna lag på en person som är i en främmande stats stridskrafter tjänst.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 1 § i lagen om ersättning för olycksfall som orsakats civilpersoner av krigsmateriel

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ersättning för olycksfall som orsakats civilpersoner av krigsmateriel (1213/1990) 1 §, sådan den lyder i lag 477/2015, som följer:

1 §

Enligt denna lag betalas ersättning för skada eller sjukdom som uppkommit till följd av personskada genom olycksfall, om olycksfallet inom Finlands territorium har orsakats av vapen, projektiler, minor, sprängämnen eller annan krigsmateriel som tillhör Försvarsmakten eller en i försvarssamarbete med Försvarsmakten deltagande stats stridskrafter och som inte orättmätigt har innehaft av någon annan än Försvarsmakten eller den stats stridskrafter som deltar i försvarssamarbete med Försvarsmakten. Sådan ersättning betalas inte om den skadade har rätt till ersättning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Riksdagens svar RSv 10/2024 rd

Helsingfors 19.3.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare